

DISCOVERING
EUROPEAN
NEIGHBOURS IN
THE 3RD
AGE

Upoznajmo evropske susede u trećem dobu!

Zoki Badibilder

Zoki ne priznaje starost. Po njemu: „postoje tri perioda: mladost do 60 godina, srednje godine do 90 i starost preko 90. Znači, još nisam star!“

Pošto obožava bodibilding, kojim se ceo život bavi, svaki razgovor brzo sklizne u savete o blagodetima fizičke aktivnosti.

Zoki je Srbin, rođen 1945. u Smederevu. Živi u Beogradu, elektro-inženjer u penziji.

Njegovi roditelji su došli za vreme 2. svetskog rata iz Nićiforova u Makedoniji u Smederevo. Prvo je zbog posla došao otac – građevinar, a onda se 1944. pridružila majka domaćica sa Zokijevim starijim bratom (rođ.1941.). U Smederevu se 1947. rodila Zokijeva mlađa sestra.

Porodica 1948. prelazi u Beograd. Živeli su na Vračaru u maloj kućici, sa jednom sobicom i kuhinjom, bez kupatila. U veći stan, takođe na Vračaru, prešli su 1956. Tu Zoki i danas živi. Par godina sa njima su živele i dve rođake iz Makedonije.

Otac je imao građevinsku firmu. Puno je radio i deca su ga retko viđala. Živeli su skromno.

Kao klinac voleo je da se igra po ceo dan sa decom i činilo mu se „da će ceo život da se igra“. Otac mu je govorio: „Propade sine od silnog igranja!“

Zoki je 1952. krenuo u osnovnu školu, blizu njihovog stana. Bio je odličan đak samo u onim oblastima koje su ga interesovale: matematičari (išao na republička takmičenja), fizici i crtanju.

Gimnaziju je upisao 1960. Išao je na takmičenja iz matematike. Upisao je gimnastiku i karate. Tako je zavoleo sport.

Leto 1961. i 1962. provodi na radnim akcijama. Seća se da su pevali:

*Druže Tito ti napiši,
radićemo i po kiši,
neka piše Jovanka, radićemo bez prestanka...*

I očevi i majčini roditelji su živeli u Makedoniji. Bili su siromašni, držali ovce, a deda je pravio i vodenice. Do svoje 19. godine Zoki je išao kod njih za vreme školskih raspusta sa bratom i sestrom, ali ih slabo pamti. Zna dedino ime, a babino ne. Voleo je da ide kod njih zbog predivne prirode. Babu i dedu je voleo i poštovao, ali se ne seća kad su umrli.

Poželeo je da studira DIF, ali ga je brat izgrdio: „Šta će ti DIF? Tamo idu loši đaci!“ Kada je hteo da upiše umetnost brat mu je rekao: „Zar da budeš siromašan umetnik?“ Na kraju je poslušao brata i, kao i on, 1964. godine je upisao Elektrotehnički fakultet u Beogradu. Završio ga je u roku, 1968. godine.

Posle vojske, 1970. godine, preselio se u Benkovac (Hrvatska). Odatle je bila devojka sa kojom se zabavljao sve vreme dok su studirali u Beogradu. Venčali su se, a on se zaposlio kao nastavnik elektrotehnike i matematike u Tehničkoj školi u Benkovcu. Živeli su lagodno, kod ženinih roditelja u velikoj kući u kojoj je živio i njen brat sa porodicom. U školi je Zoki formirao sportski klub u kome je vežbavao sa đacima. Tada je otkrio bodibilding i taj sport ostaje za ceo život njegova najveća ljubav.

Sin mu se rodio 1973. godine. Onda, kako kaže, „vidiš kako se za dobru stvar boriš godinama a nesreća dođe za sekund!“ Sin je prilikom slučajnog pada u dvorištu pretrpeo teško oštećenje mozga od čega se nikada nije oporavio.

Pošto mu je otac teško oboleo, Zoki se 1986. vraća u Beograd. Otac je iste godine preminuo a Zoki ostaje da brine o bolesnoj majci. Lako je našao posao kao projektant. Žena i sin, pak, ostaju u Benkovcu, jer žena nije mogla da nađe posao u Beogradu. Sve do 1995. godine žive na relaciji Beograd – Benkovac. Tada zbog rata u Hrvatskoj, operacija „Bljesak“ i „Oluja“, žena i sin beže u Beograd, a njeni roditelji su smeštaj našli u izbegličkom kampu u Aleksincu, gde su ostali da žive.

Traume su se odrazile na ženino zdravlje i primorani su da 1997. sina smeste u Dom za odrasle u Kragujevcu. Ženino zdravstveno stanje se nije popravilo, javile su se nove bolesti i ona je umrla 2000. godine u svojoj 54. godini.

Zokiju su teško pale smrti majke i žene: „...video sam koliko se muči, a jako je bila dobra... A otac je bio radan čovek, nije imao osećaja za decu... Meni je koncentracija dosta popustila kad se sin razboleo. Mesecima je bilo tako... Te stvari ne pričam nikome, nisam voleo da ovim opterećujem druge... Isto kad je žena umrla goreo mi mozak 8 meseci. Čovek to ne može rečima da opiše, to svaka ćelija boli. Mi smo jako dobri bili, voleli smo se mnogo. Meni su u životu najvažnije bile žena i moja majka, to mi je sve... Trebale su da žive 120-140 godina po dobroti, hoću reći iskonska dobrota...“

Pošto je 1997. firma u kojoj je radio propala, Zoki je ostao bez posla. Počeo je da radi na crno - prodaje knjige i novine na ulici po ceo dan. Posao je bio težak ali je zarada bila dobra.

Zoki je 2010. stekao pravo na penziju. Penzija mu veća od prosečne, ali premalo za njegove potrebe u bodibilding.

Svih ovih godina, od 1970. do danas, aktivno se bavi bildovanjem. Učestvuje u takmičenjima za veterane, osvaja nagrade.

Njegovi dani su ispunjeni sportom: ustane oko 7-8, doručkuje, oko 10 ode na pijacu. Tri puta nedeljno vežba sa tegovima od 10-12, a tri puta ide na bazen. Popodne pešači svaki dan. Od maja do oktobra svaki dan pliva i pešači na Adi. Zdravo se hrani, pije dosta vitamina i suplemenata. Čita članke iz psihologije, sportske novine, na TV-u pogleda samo vesti i sport. Legne oko 22 časa. Obavezno u jednu svesku, već više decenija, zapisuje koje je vežbe radio i da li je zadovoljan, ali i pozitivne aforizme, misli izuzetnih ljudi koje ga motivišu i podstiču, lepi isečke iz novina. Kad šeta voli da fotografiše prirodu.

Zoki je interesantan, skroman, emotivan čovek, čak jurodiv.

Tvrđi da je imao lep život, a nesreće su ga naučile da ceni lepe trenutke. „Jednom svom prijatelju sam rekao da peva! On me pita zašto? Pa zato što ste svi na broju, živi ste! Nije shvatio“. „Treba biti zahvalan za ono što imaš“.

Smatra da „čovek sazreva kroz borbu i nova iskustva“, njega je „ojačalo vežbanje - bio sam uporan i vredan.“ U vežbanju je našao osnovni smisao života, izlaz iz nesrećnih situacija, i izvor sreće i zadovoljstva.

Nikad ga nisam čula da priča ružno o drugima. Uvek spreman da pomogne (staroj komšinici donosi namirnice), trudi se da održava rođачke veze, svog sina, koji je u Domu, daleko u drugom gradu, posećuje dva puta mesečno. Druži se sa prijateljima iz detinjstva, ali je uvek otvoren za nova poznanstva i presrećan kad može da podeli svoje znanje.

Optimista i borac po prirodi, motivišu ga ljudi koji se trude da prevaziđu sopstvene granice.

Ponekad, retko, oseti podsmeh, zavist i nevericu kad nekom kaže da diže tegove do 150 kg. Ali to ga ne dodiruje. Nasmeši se i kaže da dođu i vide svojim očima.

Mladima poručuje „da je najgora lenjost i kuknjava“, da treba da rade ono što vole, jer čoveka drži samo ljubav prema bližnjima i poslu koji rade, da treba biti dobar, tolerantan, jake volje, borac, jer to osvaja: „Ja sam bio srećniji na ulici kad izdržim da radim ceo dan, to znači – POBEDA! Kad nešto završiš treba da kažeš – POBEDA! Čovek treba da gleda da pobedi sebe. Ja gledam uvek da dam svoj maksimum.“

U Beogradu, 2020.

Radmila Krunić